

Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO)

Advies over de defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking

- **gevraagd door de staatssecretaris voor internationale samenwerking in een brief van 20 december 2000**
- **voorbereid door de werkgroep *internationale betrekkingen***
- **goedgekeurd door de algemene vergadering van 25 oktober 2001 (zie bijlage 1)**

Inhoud

1. Samenvatting [1-5]
2. Context [6-9]
3. Algemene beschouwingen [10-16]
4. Leidende beginselen voor een goed beheer van de ontwikkelingssamenwerking [17-29]
 - 4.1. Duurzame ontwikkeling en structurele armoedebestrijding [18-22]
 - 4.2. Coherentie [23-25]
 - 4.3. Doelmatigheid en efficiëntie [26-29]
5. De defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking [30-49]
 - 5.1. In acht te nemen principes bij de uitvoering van de ontwikkelingssamenwerking [30-45]
 - 5.1.1. Representativiteit en coherentie [30-40]
 - 5.1.2. Ongebonden hulp [41]
 - 5.1.3. Verlies aan efficiëntie (toename van de administratieve kosten) en duidelijkheid, beperkte doelmatigheid [42-45]
 - 5.2. Aanbevelingen aan de werkgroep die de defederalisering moet voorbereiden [46-49]
6. Conclusie [50-53]

Bijlagen

1. Aantal aanwezige en vertegenwoordigde stemgerechtigde leden op de algemene vergadering van 25 oktober 2001
2. Vergaderingen ter voorbereiding van dit advies
3. Personen die meewerkten aan de voorbereiding van dit advies
4. Afkortingen

1. Samenvatting

- [1] De Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (de FRDO, de raad) herinnert aan enkele leidende beginselen voor een goed beheer van de ontwikkelingssamenwerking en probeert een onpartijdig advies over de defederalisering te formuleren (zie context, punt 9). De raad is bezorgd voor de defederalisering want ze wordt niet door de partners uit het Zuiden gevraagd en omdat ze vooral op Belgische binnenlandse institutionele bekommernissen blijkt te antwoorden.

- [2] De raad herhaalt dat de duurzame ontwikkeling en de armoedebestrijding centrale prioriteiten moeten blijven. Er moet absoluut worden toegezien op de interne coherentie, de doelmatigheid, en de efficiëntie. Het is ook uiterst belangrijk om te zorgen voor een horizontale coherentie tussen de Officiële Ontwikkelingshulp en de andere beleidsmaatregelen die de ontwikkelingslanden beïnvloeden.
- [3] De rol van de gemeenschappen en de gewesten inzake ontwikkelingssamenwerking moet een aanvulling zijn op die welke thans wordt vervuld door het federale niveau. Er moet tevens op worden toegezien dat aan de federale administratie de bevoegdheden en middelen niet worden onttrokken die haar in staat stellen op het gebied van de ontwikkelingssamenwerking te zorgen voor coherentie en voor een effect op het terrein. Met de medewerking van de gewesten en de gemeenschappen betekent dit dat de financiële middelen moeten worden verhoogd voor een betere ontwikkelingssamenwerking, en dat deze participatie van de deelstaten in de ontwikkelingssamenwerking niet mag worden gefinancierd ten koste van de federale inbreng.
- [4] Elke wijziging van de ontwikkelingssamenwerking moet naar het belang van de partnerlanden gericht worden en de beginselen van coherentie, efficiëntie en doelmatigheid respecteren.
- [5] In de uitvoering van de defederalisering pleit de raad voor de opstelling van een gezamenlijk "Ontwikkelingshandvest" met leidende beginselen voor alle actoren van de ontwikkelingssamenwerking, de opstelling van een permanente overlegstructuur tussen de verschillende overheidsniveaus en voor het behoud van de verworvenheden van de wet van 25 mei 1999 betreffende de Internationale Samenwerking.

2. Context

- [6] Het kernkabinet van 15 oktober 2000 heeft beslist om over te gaan tot een gedeeltelijke overdracht van bevoegdheden op gewest- en gemeenschapsniveau in de vorm van een defederalisering van het budget voor ontwikkelingssamenwerking. Deze beslissing is erop gericht vanaf 2004 de volle of gedeeltelijke verantwoordelijkheid voor het beheer van de Officiële Ontwikkelingshulp en het bijbehorende federale budget over te dragen aan de gemeenschaps- en gewestinstanties.
- [7] In een brief van 20 december 2000 heeft de Staatssecretaris voor Internationale Samenwerking Eddy Boutmans de raad verzocht om een advies uit te brengen over deze defederalisering. Op 13 juli 2001 is de bijzondere wet die deze defederalisering voorziet gestemd.
- [8] De raad heeft met grote belangstelling kennis genomen van de kritieke opmerkingen van het Comité voor Ontwikkelingshulp van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) (Verslag over de Belgische ontwikkelingssamenwerking) en van de Commissie "Buitenlandse betrekkingen en Defensie" van de Senaat (auditverslagen gewijd aan de defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking).
- [9] Het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) neemt afstand van de paragrafen van dit advies die direct of indirect een waardeoordeel weergeven over de opportuniteit van een defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking. Het VBO wenst zich namelijk hierover niet uit te spreken. Wat ook de nieuwe structuren zullen zijn waarbinnen ontwikkelingssamenwerking zal plaatsvinden, benadrukt het VBO dat deze efficiënt moeten zijn.

3. Algemene beschouwingen

- [10] De defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking in België wordt duidelijk anders bekeken door verschillende geledingen van de Belgische maatschappij. De raad neemt akte van deze situatie maar probeert onpartijdig advies te formuleren (zie context, punt 9).
- [11] De raad is bezorgd voor de defederalisering. Met dit advies herinnert hij aan aantal principes voor een kwalitatieve ontwikkelingssamenwerking, zowel op federaal als op regionaal niveau. De raad verwijst eveneens naar de bezorgdheden van onze partners, de ontwikkelingslanden, en naar internationale organisaties, zoals de OESO, die zich vragen stellen over de noodzaak van een dergelijke defederalisering.
- [12] Bij de regeringsbeslissing, genomen in het kader van de “communautaire pacificatie”, lijken de binnenlandse institutionele bekommernissen van België voorrang te hebben gehad op het internationale solidariteitsgevoel. De partners uit het zuiden die deze nieuwe samenwerkingsoriëntatie zeker niet vragen, zouden de hoofdbekommernis moeten zijn van de Ontwikkelingssamenwerking. Evenmin is de defederalisering onderworpen aan een voorafgaand overleg met hen of met de verschillende Belgische actoren van de betrokken sector.
- [13] Het antwoord op het probleem van de ontwikkelingslanden is niet eerst van financiële aard maar vooral van institutionele en politieke aard, zowel op internationaal, nationaal en lokaal niveau. Op dit vlak is het de federale staat die beschikt over de meest geschikte politieke instrumenten om invloed te hebben om de evolutie van de sectorale beleidsmaatregelen naar een duurzame ontwikkeling te ondersteunen. Dit is zeker waar voor de concentratielanden¹, waar de Belgische staat zijn invloed kan laten gelden zowel ten aanzien van de andere geldverschaffers als van de partnerregeringen.
- [14] De raad is er zich van bewust dat sinds de jaren negentig het federale beleid voor ontwikkelingssamenwerking de wil heeft om zich tegelijk te richten op een coherent geheel van acties en om met de samenwerking eerst en vooral aan de verwachtingen van de bevolking te beantwoorden. Het is duidelijk dat de huidige toestand voor verbeteringen vraagt maar men moet de voorafgaande hervormingen die de verdienste hebben globaal te zijn en op een gestructureerde wettelijke basis steunen, niet ontkennen.
- [15] Zoals het Comité voor Ontwikkelingshulp van de OESO opmerkt in zijn rapport over de Belgische ontwikkelingssamenwerking, vertoont de ontwikkelingssamenwerking in de federale staten (Duitsland, Canada, Zwitserland) doorgaans een of andere vorm van verdeling van bevoegdheden tussen federaal niveau en deelstaten. Een aanzienlijke bevoegdheid komt echter toe aan het federaal niveau, aangevuld, gesteund en versterkt door de acties op het niveau van de deelstaten. Het gaat telkens om een versterking van een samenwerkingsactie door samenvoeging van de budgetten en synergie van de bekwaamheden en initiatieven. De raad vraagt dat er bij de uitwerking van de defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking rekening zou worden gehouden met de ervaringen van andere federale staten.
- [16] De raad is er zich bewust van dat het debat rond de defederalisering ook mogelijkheden kan bieden en hoopt dat het dan aan de verbetering van de huidige toestand en aan een

¹ Het koninklijk besluit van 26 juni 2000 stelt de lijst vast van de 25 landen waarnaar België zijn hulp concentreert: Niger, Burkina Faso, Burundi, Mozambique, Mali, Rwanda, Benin, Oeganda, Senegal, Ethiopië, Ivoorkust, Democratische Republiek Congo, Tanzania, Zuid-Afrika, *Southern African Development Community (SADC)*, Marokko, Palestijnse gebieden, Algerije, Cambodja, Laos, Vietnam, Bangladesh, Bolivia, Peru, Ecuador.

nieuwe dynamiek voor de Belgische ontwikkelingssamenwerking zal bijdragen, wat haar een meerwaarde zou geven.

4. Leidende beginselen voor een goed beheer van de ontwikkelingssamenwerking

- [17] De raad verwijst naar zijn advies van 8 oktober 1997 over de beleidsnota "*Kleur bekennen*" van Staatssecretaris R. Moreels en naar dat van 20 juni 2000 over de beleidsnota Ontwikkelingssamenwerking "*Kwaliteit in solidariteit. Partnerschap voor Duurzame ontwikkeling*" van Staatssecretaris E. Boutmans, die heel wat principes bevatten die ten grondslag moeten liggen aan het beheer van de ontwikkelingssamenwerking.

4.1. Duurzame ontwikkeling en structurele armoedebestrijding

- [18] De FRDO herhaalt dat duurzame ontwikkeling en armoedebestrijding centrale prioriteiten moeten blijven. Het beleid inzake ontwikkelingssamenwerking moet tot doel hebben de groepen tot wie ze gericht is beter in staat te stellen de oorzaken van een slechte ontwikkeling weg te werken, en niet alleen de symptomen aan te pakken. Ze moet eveneens tot doel hebben om sociale rechtvaardigheid te verwezenlijken. Dit doet onvermijdelijk de vraag rijzen van de verdeling van de rijkdom en dus, de sociale en politieke vraag.
- [19] Duurzame ontwikkeling bevordert de groei van de productie-, menselijke en materiële middelen. Duurzame ontwikkeling wordt gerealiseerd met de actieve medewerking van de betrokken bevolkingsgroepen en onder impuls van democratisch en efficiënt georganiseerde overheden. In het kader van een democratische dialoog vormt dus de overheid een centrale drijvende kracht van duurzame ontwikkeling. De versterking van dit element, gericht maar niet beperkt tot de structuren van de overheden, is een sleutelement van ieder beleid inzake ontwikkeling en ontwikkelingssamenwerking. De raad verwijst naar Agenda 21 die het belang onderstreept van de rol van de "belangrijkste groepen" (zoals de ondernemingen, de vakbonden, de NGO's...).
- [20] De ontwikkeling is eerst en vooral een verantwoordelijkheid van de bevolking. De door het buitenland geboden samenwerking is een tijdelijk hulpmiddel voor een intern proces. Met behulp van bijkomende middelen zal een eigen ontwikkeling op gang komen die steunt op lokale stuwende krachten en ter plaatse beschikbare hulpbronnen.
- [21] In het licht van een toenemende bezorgdheid om via dialoog, en in wederzijds respect voor elkaars tradities en aspiraties, te komen tot een meer duurzame wereld, is het belangrijk om ontwikkelingssamenwerking sterker te benaderen vanuit een wederzijds leerproces tussen volkeren in Noord en Zuid, Oost en West, en zeker niet uitsluitend als een eenrichtingsverkeer van transfer van middelen, goederen en kennis. Met name op het vlak van duurzame ontwikkeling stelt Agenda 21 duidelijk dat alle volkeren in dit wederzijds leerproces kunnen bijdragen tot ontwikkeling.
- [22] Duurzame ontwikkeling vereist evenzeer een betere toegang tot en controle op een billijker en duurzamer verdeling en gebruik van de natuurlijke rijkdommen. Aandacht moet tevens gaan naar de druk op het milieu in de ontwikkelingslanden, naar de overdracht door ons land van duurzame technologieën onder gunstige voorwaarden en naar de ontwikkeling van duurzame productie- en consumptiewijzen binnen en buiten onze grenzen.

4.2. Coherentie

- [23] Het is uiterst belangrijk om te zorgen voor een horizontale coherentie tussen de Officiële Ontwikkelingshulp en de andere beleidsmaatregelen die de ontwikkelingslanden beïnvloeden, vooral die op commercieel (handelsakkoorden) en financieel gebied, de verschillende sectorale beleidsmaatregelen (gezondheid, landbouw...) en de deelneming van België aan verschillende multilaterale instellingen. In die logica moet de ontwikkelingssamenwerking samenwerkingsverbanden aangaan met andere activiteitensectoren. Het is dan ook nuttig, om de IWOS (Interdepartementale Werkgroep Ontwikkelingssamenwerking) te optimaliseren en een nieuwe dynamiek te geven, en dat de minister van Financiën eraan deelneemt².
- [24] Bovendien vestigt de FRDO de aandacht op de plicht om een grotere interne coherentie van het volledige hulpstelsel te bewerkstelligen, in het bijzonder wat betreft de betrekkingen tussen de bilaterale en multilaterale componenten ervan.
- [25] De Ontwikkelingssamenwerking evolueert van versnipperde projecten naar geïntegreerde programma's en een sectoraal beleid. Zo vraagt de raad meer overleg en een betere coördinatie tussen de donors. Deze impliceert politieke onderhandelingen en het op elkaar afstemmen van de procedures tussen hen. Dit overleg tussen donors moet ook op het niveau van buitenlandse politiek en medewerking aan internationale instellingen effectief zijn.

4.3. Doelmatigheid en efficiëntie

- [26] Om een goed beheer van de ontwikkelingssamenwerking te garanderen, moet absoluut worden toegezien op de naleving van de doelmatigheids- en efficiëntieprincipes.

Om efficiënter te zijn moet ontwikkelingssamenwerking:

- gedefinieerd worden in meetbare indicatoren betreffende duurzaam sociaal-economische welzijn en qua draagkracht van het ecosysteem,
- een democratische verantwoordelijkheid bevorderen en de mensenrechten en de rechtsstaat inacht nemen en handhaven.

- [27] Om haar eigen identiteit te bewaren moet de ontwikkelingssamenwerking haar politieke onafhankelijkheid kunnen bewaren via een eigen portefeuille binnen elke regering.
- [28] De actoren van de ontwikkelingssamenwerking moeten dialogeren en overleggen met de verenigingen en sociale bewegingen die actief zijn in de partnerlanden. Er moet trouwens werk worden gemaakt van de deelneming van sociale, economische en ecologische organisaties en van de versterking van de banden met de burgermaatschappij in het Zuiden. Het in het kader van de samenwerking opgebouwde partnerschap moet de verschillende verantwoordelijkheden vastleggen, een "ownership" en de lokale capaciteitsopbouw bevorderen.

² Volgens beslissing van de Raad van Ministers van 22 september 2000, is de IWOS samengesteld uit de volgende Ministers en Staatssecretarissen: de Minister van Begroting, Sociale Integratie en Sociale Economie, de Minister van Buitenlandse zaken, de Staatssecretaris voor Buitenlandse Handel, de Minister van Landsverdediging, de Minister voor Consumentenbescherming, Volksgezondheid en Leefmilieu, de Staatssecretaris voor Energie en Duurzame ontwikkeling en de Staatssecretaris voor Internationale Samenwerking; en beoogt hij een grotere harmonisering van de prioriteiten van de verschillende domeinen van de Belgische politiek in verband met de ontwikkelingslanden en ten gunste van die landen.

- [29] Er moet ook worden gezorgd voor een geleidelijke en aanzienlijke verhoging van de beschikbare middelen voor de ontwikkelingssamenwerking teneinde volgens een bepaalde tijdschema te komen tot minstens 0,7% van het bruto nationaal product.

5. De defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking

5.1. *In acht te nemen principes bij de uitvoering van de ontwikkelings-samenwerking*

5.1.1. Representativiteit en coherentie

- [30] Er moet worden gezorgd dat de verschillende gezagsniveaus – federaal, gewest- en gemeenschapsniveau – niet verzwakken maar elkaar versterken. De defederalisering mag zeker niet leiden tot een versnippering van de Officiële Ontwikkelingshulp, tot een gebrek aan algemene politieke en strategische eenheid, tot een verzuilde uitvoering zonder uitwisseling van ervaringen of tot marginalisatie van de Belgische actoren op het terrein.
- [31] De raad herinnert eraan dat elke soevereine staat in internationale middens met één stem spreekt. Dit is met name het geval in internationale instellingen waarvan de beslissingen rechtstreekse consequenties hebben voor de ontwikkelingslanden (Europese Unie, Verenigde Naties, Verenigde Naties-agentschappen, Wereldhandelsorganisatie, Wereldbank, Internationaal Monetair Fonds). De raad vindt het raadzaam de rol van België in de internationale instellingen te versterken en is van mening dat de vermenigvuldiging van het aantal structuren en intervenanten de invloed van ons land in deze instellingen dreigt te verzwakken.
- [32] In het Europese besluitvormingsproces is het België dat lid is van de Europese Unie. Op dit niveau gebeurt de ontwikkelingssamenwerking voor een groot deel via het Europees Fonds voor Ontwikkelingssamenwerking.
- [33] De FRDO is dus van mening dat het om redenen van relevantie, coherentie en efficiëntie de multilaterale hulp federaal moet blijven maar dat het Belgische standpunt over het politieke luik moet worden besproken in overleg met de deelstaten. Daarvoor is het noodzakelijk dat er overlegmechanismen worden gecreëerd tussen de federale staat en de deelstaten. Dit met name om de eenheid van het buitenlands beleid te garanderen in coherentie met de ontwikkelingssamenwerking en met duurzame ontwikkeling. Deze structuur zou de verschillende actoren van de ontwikkelingssamenwerking verenigen, een gemeenschappelijk kader en gemeenschappelijke kwaliteitscriteria vastleggen en toezien op de naleving ervan.
- [34] De logica van duurzame ontwikkeling veronderstelt de integratie van sociaal-economische en ecologische aspecten van ontwikkeling. De logica van de defederalisering zoals ze werd voorgesteld, strekt echter tot een verdeling van de bevoegdheden per thema. Voor een materie zoals de ontwikkelingssamenwerking die betrekking heeft op verschillende vragen en thema's, kan de defederalisering problematisch blijken. Daarom dringt de raad aan op het behoud op federaal niveau van een drijvende kracht die verplicht tot overleg en die zorgt voor de horizontale en verticale integratie van de verschillende aspecten van duurzame ontwikkeling op het gebied van de ontwikkelingssamenwerking.

[35] De ontwikkelingssamenwerking heeft zijn eigen logica die rekening houdt met verschillende niveaus:

- de kanalen (directe, indirecte, multilaterale hulp)
- de geografische dimensie
- de thematische dimensie

Deze drie dimensies vullen elkaar aan. De sectorale verdeling is niet de belangrijkste. Ze speelt vooral een ondersteunende rol in de uitvoering van het ontwikkelingsbeleid.

[36] De raad wijst erop dat deze gewest- en gemeenschapsbenadering die de federale bevoegdheden versnipperd ingaat tegen de aanbevelingen van het door de Regering goedgekeurde Federaal Plan voor Duurzame ontwikkeling.

[37] Wat de uitvoering van de indirecte bilaterale hulp betreft kan een defederalisering misschien gemakkelijker op dit niveau worden geconcipieerd, hoewel de adviezen erover verdeeld zijn. De indirecte bilaterale hulp moet in ieder geval dezelfde principes volgen als die voor een goede ontwikkelingssamenwerking (zie hierboven) en moet volgens deze geëvalueerd worden.

[38] Een regionalisering van de indirecte bilaterale samenwerking zou echter niet alleen financiële maar ook politieke gevolgen hebben: hoe een staat de bilaterale samenwerking invult (direct bilateraal of via indirecte actoren) is vaak een politieke keuze, die aangepast of bijgestuurd kan worden in functie van het verloop van de samenwerking. Door één van beide niveaus –direct bilaterale samenwerking of indirecte- exclusief toe te vertrouwen aan de deelstaten ontnemen men zowel het federale niveau als de deelstaten gewicht op het terrein van de ontwikkelingssamenwerking.

[39] Terwijl sommige indirecte partners (VLIR, CIUF, VVOB, APEFE) al het recht van initiatief en een zekere autonomie hebben gekregen door het zogenaamde financieringsprogramma, zijn andere actoren vragende partij (namelijk de vakbonden). Wat de NGO's betreft, wordt het financieringsprogramma georganiseerd per NGO, wat de nationale (tweetalige), Franstalige en Nederlandstalige NGO's in staat stelt om hun eigen dynamiek te ontwikkelen.

[40] NGO's zijn overigens actief in netwerken die regionale noch taalgrenzen kennen. Deze diversiteit verrijkt de betrekkingen met de landen en de organisaties die partner zijn in de ontwikkelingssamenwerking, en is ook een troef in de internationale contacten, in het bijzonder met de Europese landen en de Europese instellingen. De ontwikkelingsorganisaties vragen niet om een defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking. Veel ontwikkelingsorganisaties hebben zich uitgesproken voor een minimalistische invulling van de defederaliseringsbesluiten. De FRDO is van mening dat de NGO's die hun nationaal karakter wensen te behouden, daar de mogelijkheid toe moeten hebben.

5.1.2. Ongebonden hulp

[41] Het principe van de ongebonden publieke hulp moet worden vooropgesteld en dit op elk internationaal, nationaal en lokaal niveau. België zal het respect van dit principe op het Europees en internationaal niveau bepleiten. De raad dringt erop aan dat er systemen moeten worden ingevoerd die een ongebonden hulp garanderen en dat deze ontbinding op internationaal niveau in een wettelijk kader moet passen. Daarnaast dringt de raad erop aan dat een mechanisme wordt ingevoerd via het welke de verschillende actoren van de ontwikkelingssamenwerking op de hoogte worden gesteld van de Officiële Ontwikkelingshulp die België en zijn Gemeenschappen en Gewesten geven.

5.1.3. Verlies aan efficiëntie (toename van de administratieve kosten) en duidelijkheid, beperkte doelmatigheid

- [42] De raad legt de nadruk op het belangrijk risico van een verlies aan efficiëntie, doelmatigheid en coherentie als de bilaterale samenwerking defederaliseerd zou worden, in het bijzonder die met de concentratielanden.
- [43] Voor de Partnerlanden, hun administraties en de verenigingen die actief zijn op het terrein zal het nog moeilijker zijn de bevoegde gesprekspartners te identificeren en met hen te onderhandelen.
- [44] Door de Belgische ontwikkelingssamenwerking op te splitsen, ontstaat een veelheid aan geldschieters. De raad dringt erop aan de administratieve kosten, die onvermijdelijk met de defederalisering zullen stijgen, op een minimaal niveau terug te brengen. De raad stelt voor dat hiervoor de algemeen aanvaarde internationale standaarden worden gevolgd.
- [45] Opeenvolgende hervormingsgolven hypothekeren sedert jaren de doelmatigheid van de Belgische samenwerking. De motivatie van het personeel van het Directie-Generaal Internationale Samenwerking (DGIS) en de Belgische Technische Coöperatie (BTC) lijdt eronder. Er is nood aan herwaardering van de opgedane ervaring, aan stabiliteit en continuïteit van de structuur van de Belgische ontwikkelingssamenwerking.

5.2. Aanbevelingen aan de werkgroep die de defederalisering moet voorbereiden

- [46] Een beleid van ontwikkelingssamenwerking is een geïntegreerd geheel van maatregelen waarvan de efficiëntie mede afhankelijk is van de kracht van de initiële middelen en de daaropvolgende synergismen. Alles moet in het werk worden gesteld om te garanderen dat er ten volle rekening wordt gehouden met deze twee elementen - kracht van de middelen en synergisme - bij de opstelling van de nieuwe structuren voor ontwikkelingssamenwerking in België. Het gaat in zekere zin om het opzetten van een "gemeenschappelijk Belgisch ontwikkelingsbeleid".
- [47] De volgende elementen zouden daartoe moeten bijdragen:
- opstelling en goedkeuring door de verschillende betrokken overheden van een gezamenlijk "Ontwikkelingshandvest" dat de leidende beginselen bevat die de verschillende actoren beloven te volgen in hun samenwerkingsbeleid,
 - opstelling van een permanente overlegstructuur tussen de verschillende overheidsniveaus en verbintenis van de betrokken overheden om het Handvest te goeder trouw te volgen, te werken in de grootste transparantie en met het hoofddoel te streven naar samenwerkingseffecten die zich uiten in een verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden van de begunstigde bevolkingsgroepen.
- [48] Het Handvest zou met name de volgende elementen bevatten:
- definitie van de doelstellingen van het gemeenschappelijk samenwerkingsbeleid,
 - verbintenis om te goeder trouw samen te werken (en samenwerkingsverbanden te zoeken) in het belang van de begunstigde bevolkingsgroepen,
 - verbintenis om doelstellingen op middellange en lange termijn na te streven en er de nodige middelen voor in te zetten,
 - verbintenis om de voor de ontwikkelingssamenwerking uitgetrokken financiële middelen ieder jaar te verhogen.
- [49] Volgens de FRDO zou het nuttig zijn de verworvenheden van de wet van 25 mei 1999 betreffende de Internationale Samenwerking te behouden en ze te gebruiken als

gemeenschappelijk patrimonium dat verder moet worden ontwikkeld door geregeld overleg tussen de verschillende niveaus.

6. Conclusie

- [50] De FRDO is ervan overtuigd dat de gemeenschappen en de gewesten een belangrijke rol is toebedeeld inzake ontwikkelingssamenwerking, maar volgens de raad moet deze rol een aanvulling zijn op die welke thans wordt gespeeld door het federale niveau. Dit betekent dat met de medewerking van de gewesten en de gemeenschappen de financiële middelen moeten worden verhoogd voor een betere ontwikkelings-samenwerking. Deze participatie van de deelstaten in de ontwikkelingssamenwerking mag niet worden gefinancierd ten koste van de federale inbreng. Er moet tevens op worden toegezien dat aan de federale administratie de bevoegdheden en middelen niet worden onttrokken die haar in staat stellen op het gebied van de ontwikkelings-samenwerking te zorgen voor coherentie, efficiëntie en doelgerichtheid en een impact op het terrein. Elke wijziging van de ontwikkelingssamenwerking moet deze beginselen garanderen en moet genomen worden in het belang van de lokale volkeren.
- [51] Al het voorgaande vereist een constructief overleg tussen alle politieke niveaus en alle betrokken actoren bij de ontwikkelingssamenwerking (ontwikkelings-NGO's, sociale onderhandelingspartners, universiteiten, lokale overheden...). De raad verwijst naar een brief van de Staatssecretaris E. Boutmans van 28 augustus 2001, waarin de samenstelling wordt aangekondigd van een werkgroep die zich zal buigen over de vraag van de defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking en hoopt dat deze zijn werkzaamheden zal verrichten in het kader van een sterker overleg met de actoren van de ontwikkelingssamenwerking.
- [52] De raad vraagt ook dat er zo snel mogelijk een permanente informatiecampagne wordt uitgewerkt en gelanceerd, gericht tot verschillende doelgroepen (actoren van de ontwikkelingssamenwerking in België en in het buitenland) over de transformatie van de Belgische ontwikkelingssamenwerking.
- [53] De raad zou een advies kunnen formuleren over de toekomstige concrete voorstellen van de regering.

Bijlagen

1. Aantal aanwezige en vertegenwoordigde stemgerechtigde leden op de algemene vergadering van 25 oktober 2001

- 3 van de 4 voor- en ondervoorzitters
- 5 van de 6 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor milieubescherming
- 3 van de 6 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor ontwikkelingssamenwerking
- 1 van de 2 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties die de belangen van verbruikers verdedigen
- 5 van de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties
- 3 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties
- 1 van de 2 vertegenwoordigers van de energieproducenten
- 5 van de 6 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus (*)

Totaal: 26 van de 38 stemgerechtigde leden (*)

(*) momenteel is 1 vertegenwoordiger van de wetenschappelijke milieus niet aangeduid

2. Vergaderingen ter voorbereiding van dit advies

De werkgroep internationale betrekkingen vergaderde op 4 juli, 6 en 24 september, 7 en 11 oktober 2001 om dit advies voor te bereiden.

3. Personen die meewerkten aan de voorbereiding van dit advies

Stemgerechtigde leden en hun vertegenwoordigers

- Prof. Han VERSCHURE (Katholieke Universiteit Leuven, KU Leuven) – voorzitter van de werkgroep
- M. Marek POZNANSKI (Collectif Stratégies Alimentaires, CSA) – ondervoorzitter van de werkgroep
- Dhr. Johan BOSMAN (KWIA, Steungroep Inheemse Volkeren)
- Mevr. Elizabeth DE WANDELER (Verbond van Belgische Ondernemingen, VBO)
- Mme Brigitte GLOIRE (Oxfam-Solidarité)
- M. Paul GRUSELIN (Fédération Général du Travail de Belgique, FGTB)
- Prof. Luc HENS (Vrije Universiteit Brussel, VUB)
- Mme Edilma QUINTANA (Centre National de Coopération au Développement, CNCD)
- Mevr. Leida RIJNHOUT (Vlaams Overleg Duurzame Ontwikkeling, VODO)
- Mevr. Han VERLEYEN (11.11.11)
- M. Dominique WEERTS (Centre National de Coopération au Développement, CNCD)
- M. Marc WOLFF (Fédération francophone et germanophone des associations de coopération au développement, ACODEV)

Niet-stemgerechtigde leden en hun vertegenwoordigers

- M. Paul JACOBS (Université libre de Bruxelles)
- Dhr Jozef SIONCKE (Aminal)
- Mevr. Elke VANWILDEMEERSCH (Aminal)

Uitgenodigde experts

- Prof. Robrecht RENARD (Universiteit Antwerpen)
- M. Pietro VEGLIO (Organisation de Coopération et de Développement économiques, OCDE)

Secretariaat

- Dhr Jan DE SMEDT
- Mme Karima SAQUI

4. Afkortingen

APEFE	Association pour la Promotion de l'Education et de la Formation à l'Etranger
BTC	Belgische Technische Coöperatie
CIUF	Conseil interuniversitaire de la Communauté française
FRDO	Federale raad voor duurzame ontwikkeling
NGO's	Niet-gouvernementele organisaties
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
VLIR	Vlaamse Interuniversitaire Raad
VVOB	Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand